

Τ' Αλκατζούρια

Περνάμε τ' *Καμπέρ' του Μπαχτσέ* κι ανηφορίζουμε για την αγια-Φανερωμένη. Κάπου εκεί στο μέσο της ανηφόρας, λέγανε οι παλιοί, ο τόπος φαντάζει. Εκεί, λέγανε, είναι *του μνημούρ'* μιας γυναίκας, που άγνωστο για ποιο λόγο τη σκότωσαν και τη θάψανε εκεί.

Περνάμε την αγια-Φανερωμένη και κατηφορίζουμε για τους (ερειπωμένους σήμερα) νερόμυλους της Μάκρης. Σ' αυτούς πήγαιναν τα χρόνια εκείνα οι χωριανοί ν' αλέσουν το σιτάρι για το ψωμί της φαμίλιας τους. Ο δρόμος ημιονικός, μόνο για γαϊδούρια και μουλάρια μπορούσαν να τον διαβούνε. Ξεκινούσαν μεσάνυχτα από το χωριό, για να φτάσουν ξημερώματα στο μύλο. Πολλές φορές αναγκάζονταν, περιμένοντας τη σειρά τους, να γυρίσουν πάλι νύχτα στο χωριό. Δεξιά του δρόμου είναι τ' **Αλκατζούρια**, δασωμένη, δύσβατη περιοχή. Σαν τύχαινε να περάσεις από 'κει νύχτα και μάλιστα κατά τα μεσάνυχτα, έπρεπε να κάνεις πολλές το σταυρό σου και να λες ασταμάτητα το *Ιησούς Χριστός νικά...*. Ο τόπος τούτος φάνταζε. Πολλοί είχανε δεχτεί πετροβολιές, άλλους τους πέταξε το μουλάρι κάτω, γιατί *ξίσπασε* από αυτά που έβλεπε, άλλοι το βάλανε στα πόδια και γύρισαν στο χωριό παρατώντας και το άλεσμα στη μέση του δρόμου.

Όλοι έχουμε ακούσει για τους καλικατζάρους και τα μικρά **καλικατζούρια** τους. Είναι κακάσχημοι, ψηλοί, κοντοί, μακρυπόδαροι ή στραβοπόδαροι, μαύροι σαν πίσσα, κουτσοί, στραβοί, ασχημομούρηδες, καθέννας με το κουσουρί του Έχουν μακριά λιγδιασμένα μαλλιά, σουβλερά μακριά νύχια, άλλοι είναι γυμνοί, άλλοι φοράνε κουρέλια, σιδερένια τσαρούχια και σκούφια από γουρουνότριχες. Τρώνε φίδια, βατράχια, γάτες και ποντίκια, μα τους αρέσουν πολύ και οι τηγανίτες με πετιμέζι. Όλο το χρόνο βρίσκονται στα έγκατα της γης και πριονίζουν το δέντρο που τη βαστάζει, για να την γκρεμίσουν. Τα Χριστούγεννα ανεβαίνουν στον επάνω κόσμο και παραμένουν όλο το Δωδεκαήμερο, μέχρι και την παραμονή των Φώτων.

Τριγυρνάνε πάντα τη νύχτα, γιατί φοβούνται το φως του ήλιου, μουρμουρίζουν κάτι παράξενα τραγούδια και αν συναντήσουν στον δρόμο κάποιο μοναχικό διαβάτη, τον παίρνουν και τον βάζουν να χορέψει, θέλει δε θέλει, μέχρι να λαλήσουν οι πετεινοί. Τους αρέσει να τρομάζουν τους περαστικούς και να κοψοχολιάζουν τις γριές! Μπαίνουν στα σπίτια από τις χαραμάδες, από τις καμινάδες, από όποια τρύπα βρούνε ανοιχτή. Αδειάζουν τα κιούπια με το λάδι και τα βαρέλια με το κρασί, σκορπίζουν το αλεύρι, καταβροχθίζουν τα γλυκά, κάνουν ζημιές, κατουράνε και σβήνουν στο τζάκι τη φωτιά.

Έχουν ξεχωριστή προτίμηση να πειράζουν αυτούς που πάνε στον μύλο, να σκαλώνουν πάνω στο σαμάρι του ζώου, να σκίζουν τα σακιά και να σκορπάνε το αλεύρι.

Τρέμουν τον Αγιασμό και πριν ξημερώσουν τα Φώτα πανικόβλητοι τρέχουν να εξαφανιστούν στα έγκατα της γης ξεφωνίζοντας « *τρέξετε να τρέξουμε κι έρχεται ο ζουρλόπαπας με την αγιαστούρα του και με τη βρεχτούρα του ...*»

Στ' Αλκατζούρια λοιπόν, στο δρόμο για τους μύλους της Μάκρης, τα Καλ(ι)κατζούρια περιμένουν αυτούς που πάνε στον μύλο, να τους πειράξουν, να τους χορέψουν και να τους τρομάξουν. Γι' αυτό κι ο τόπος ονομάστηκε Αλκατζούρια.

Πώς τώρα τα Καλ(ι)κατζούρια έγιναν Αλκατζούρια; Έχουμε πρώτα συγκοπή (1) του -ι-, που βρίσκεται ανάμεσα σε δυο σύμφωνα και στη συνέχεια ανομοίωση (2) με αποβολή του πρώτου -κ-, γιατί ακολουθεί στην επόμενη συλλαβή και άλλο -κ-: Αλκατζούρια < Καλκατζούρια < Καλικατζούρια.

1) Συγκοπή : Γλωσσικό φαινόμενο κατά το οποίο χάνεται ένα φωνήεν που βρίσκεται ανάμεσα σε δυο σύμφωνα, όπως κορυφή- κορφή, σιτάρι - στάρι

1) Ανομοίωση: Γλωσσικό φαινόμενο κατά το οποίο αποφεύγονται δύο όμοιοι ή συγγενείς στην προφορά φθόγγοι σε δυο διαδοχικές συλλαβές, είτε με τη μετατροπή του ενός φθόγγου σε άλλο συγγενικό, όπως γρήγορα > γλήγορα, είτε με την αποβολή του ενός φθόγγου, όπως φρατρία > φατρία, διδάσκαλος > δάσκαλος.